

DANE PODMIOTU WNOSZĄCEGO PETYCJĘ*			
Nazwisko		Imię	
Jeśli występują Państwo w imieniu organizacji, stowarzyszenia, grupy osób itp., prosimy również o podanie ich nazwy.			
Nazwa podmiotu	Wcześniejsi emeryci urodzeni po 31.12.1948 r. – kobiety z rocznika 1953 z prawem do wcześniejszej emerytury na podst. art. 29 w związku z art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych		
Kod pocztowy, miasto		Ulica, nr domu/mieszkania	
E-mail			
INFORMACJE DOTYCZĄCE PETYCJI			
Tytuł petycji	Petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany zasad obliczania wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po emeryturze wcześniejszej, obowiązujących od 1 stycznia 2013 r. na podst. art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych		
Akt prawa, w którym postulowana jest zmiana	Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – art. 25 ust. 1b dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw		

Treść petycji	Szanowny Panie Marszałku! Zwracam się do Pana Marszałka z gorącym apelem, aby Senat Rzeczypospolitej Polskiej skorzystał z uprawnień konstytucyjnych i podjął inicjatywę ustawodawczą w celu złagodzenia skutków zmian przepisów emerytalnych obowiązujących od 1 stycznia 2013 r. Po opublikowaniu w Dzienniku Ustaw zmian dokonanych na mocy ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012 poz. 637) do Trybunału Konstytucyjnego wpłynęły trzy wnioski o zbadanie zgodności z Konstytucją niektórych zmian, sygn. K 43/12 - sprawa połączona z K 45/12, K 46/12, opatrzone hasłem „podwyższenie wieku uprawniającego do emerytury”. W żadnym z tych wniosków nie wniesiono o zbadanie nowych zasad obliczania wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po emeryturze wcześniejszej (art. 25 ust 1b ustawy o e.r. z FUS). Równoległe płynęły skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich od emerytów skrzywdzonych nową zasadą naliczania emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po emeryturze wcześniejszej, sygn. RPO/723180/13/III/302.3 RZ. Niestety, RPO oraz Minister PiPS, odpowiadający na wystąpienie RPO, pominęli szczególną sytuację kobiet z rocznika 1953 oraz fakt, że nie mogły one złożyć wniosku o przeliczenie świadczenia do końca 2012 r. i jednocześnie przed ukończeniem 60 roku życia. Jeżeli pozostawienie poza kręgiem zainteresowania wnioskodawców do TK oraz RPO i MPiPS podmiotów skrzywdzonych nowymi zasadami obliczania emerytury nastąpiło w wyniku niejasnych skutków art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (dodającego art. 25 ust. 1b w ustawie o e.r. z FUS), to w państwie prawa nie powinno mieć miejsca tak brzemienne w skutki naruszenie reguł poprawnej legislacji. Wierząc, że Senat RP stoi na fundamentalnym stanowisku, iż stanowione przez Parlament RP prawo powinno urzeczywistniać zasadę sprawiedliwości społecznej oraz być jasno określone wobec podmiotów, których dotyczy, postuluję zmianę niesprawiedliwego przepisu, który najdotkliwiej ugodził kobiety urodzone w roku 1953.

Uzasadnienie	Art. 25 ust. 1b ustawy o e.r. z FUS wprowadził zasadę odliczania kwot pobranych wcześniejszych emerytur od podstawy emerytury (<u>kapitał początkowy</u> + składki na ubezpieczenie emerytalne) obliczanej w powszechnym wieku emerytalnym. Nowelizacja objęła różne osoby – z prawem do emerytury na podst. różnych przepisów, z różnych w grup zawodowych – o których mowa w artykułach ustawy, do których odsyłają art. wskazane w art. 25 ust. 1b. Spośród podmiotów, których dotyczy przedmiotowa regulacja, dyskryminujący charakter nowego przepisu dotkliwie odczuwają wcześniejsze emerytki, szczególnie urodzone w roku 1953. Polskie prawo krzywdzi emerytów po raz kolejny, szczególnie skrzywdzone są kobiety: - jeśli przebywały na urlopie wychowawczym na podstawie wcześniejszych przepisów, to na mocy ustaw zostały ukarane za to, że były pracownicami-matkami, <u>mają niższą emeryturę i kapitał początkowy</u> (okresy liczone po 0,7% zamiast 1,3%), mimo że okres urlopu wychowawczego przed 15.11.1991 r. był, obecnie w orzecznictwie jest, traktowany jak okres zatrudnienia, - gdy zaczęły pobierać wcześniejszą emeryturę, wypłatę świadczenia wstrzymano od 1.10.2011 r. (wyrok TK K 2/12), - pracowały nadal odprowadzając składki do ZUS, aby po ukończeniu 60 roku życia mieć wyższą emeryturę powszechną, obliczoną z nową kwotą bazową, ale przepisy zmieniły się od 1.01.2013 r., - gdy składają wnioski o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym (wiek emerytalny wydłużony), to na skutek odliczania (od <u>kapitału początkowego</u> i składek) kwot pobranych wcześniejszych emerytur nowa emerytura bywa mniejsza od emerytury wcześniejszej nawet o kilkaset złotych, a <u>przy pozostaniu na emeryturze wcześniejszej możliwość przeliczenia świadczenia według dotychczasowych zasad została odebrana.</u> Kobiety z rocznika 1953 zostały drastycznie wykluczone z kręgu podmiotów uprawnionych do obliczenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym według tych samych zasad, według których te podmioty miały naliczoną emeryturę wcześniejszą. Do 31.12.2012 r. nie mogły „dostosować się” do nowych rozwiązań – nie ukończyły 60 lat, a nowy przepis nie zawiera zastrzeżenia odnośnie do emerytury kobiety urodzonej w 1953 r.

Przedmiotowa regulacja (art. 25 ust. 1b) – wprowadzona ustawą z 11 maja 2012 r., która **nie zawiera żadnych przepisów przejściowych** – została **dodana bez poszanowania zasady pewności prawa, ochrony praw nabytych i interesów w toku.**

Spośród osób, które nabyły prawo do wcześniejszej emerytury na podst. art. 29 w związku z art. 46 ustawy o e.r. z FUS (K: 55 lat życia, 30 lat stażu ubezpieczeniowego; M: 60 lat życia, 35 lat stażu ubez.; warunki spełnione do 31.12.2008 r.), tylko kobietom z r. 1953 kategoriycznie odebrano możliwość zamiany emerytury wcześniejszej na powszechną według dotychczasowych zasad. Kobiety urodzone w 1953 r. są ostatnim rocznikiem, który ukończył 55 lat życia do 31.12.2008 r., ale w związku z art. 24 ust. 1a pkt 2-5 objął je restrykcyjny przepis art. 25 ust. 1b. Pozostali zachowali prawo do obliczenia emerytury powszechnej według dotychczasowych zasad, czyli kobiety urodzone do 31 grudnia 1952 r. (art. 24 ust. 1a pkt 1) oraz mężczyźni urodzeni w roku 1948 (art. 27 ust 3). Tak głęboko idące zróżnicowanie uprawnień **uchybia uniwersalnej zasadzie równego traktowania podmiotów podobnych.**

Dyskryminacji mężczyzn ze względu na płeć w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury kres położył wyrok TK P 10/07. Odzwierciedlona w art. 29 ust. 1 ustawy o e.r. z FUS równowaga między mężczyznami z 1948 r. i starszymi oraz kobietami z 1953 r. i starszymi trwała do 31.12.2012 r. Od 1.01.2013 r. ofiarą dyskryminacji ze względu na płeć padły kobiety urodzone w 1953 r.

Oznacza to, że **są dyskryminowane ze względu na wiek**, gdyż restrykcyjny przepis ominął kobiety urodzone do 31 grudnia 1952 r. **oraz są dyskryminowane ze względu na płeć**, ponieważ odpowiednik kobiet-wcześniejszych emerytek z rocznika 1953, czyli mężczyźni-wcześniejsi emeryci z rocznika 1948 pomimo wydłużenia powszechnego wieku emerytalnego zachowali prawo do obliczenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po emeryturze wcześniejszej według dotychczasowych zasad.

Kobiety z rocznika 1953 nie kwestionując wydłużenia wieku emerytalnego – mężczyznom z rocznika 1948 także wydłużono wiek emerytalny – dopatrują się problemu konstytucyjnego, który wobec powyższych argumentów prowadzi do wniosku:

art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kobiet urodzonych w 1953 r., o których mowa w art. 24 ust. 1a pkt 2-5, budzi poważne zastrzeżenia co do zgodności z art. 32 i art. 33 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyjaśnienia jakoby uspokajające emerytów, iż po niekorzystnym wyniku przeliczenia można pozostać na emeryturze wcześniejszej, nie uwzględniają straty finansowej spowodowanej brakiem możliwości przeliczenia emerytury z nową kwotą bazową oraz obaw emerytów – w założeniu dożgonnych wcześniejszych emerytów – o dalsze losy wcześniejszych emerytur, gdy przepisy emerytalne są nowelizowane ad hoc, prawo jest niestabilne, działa wstecz i ma za nic prawa nabyte.

W ostatnim czasie Senat pracował m.in. nad projektem ustawy w sprawie zwrotu emerytur zawieszonych od 1.10.2011 r. – wykonanie orzeczenia TK K 2/12. Wyrażam nadzieję, że w imię urzeczywistniania konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej Senat RP podejmie inicjatywę ustawodawczą – tym razem na skutek niniejszej petycji – w celu zmiany krzywdzącej regulacji i naprawienia błędu ustawodawcy w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

*Zgodnie z wymaganiami art. 24 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) uprzejmie informujemy, że w Kancelarii Senatu gromadzone są dane osobowe – imię i nazwisko, adres – dobrowolnie przez Pana/Panią przedstawione, a także informacja o problemie przedstawionym w liście.
Zbiór danych prowadzony jest w celach ewidencyjnych. Dane osobowe przekazywane są innym organom i instytucjom jedynie w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia zgłoszonej sprawy. Ma Pani/Pan prawo wglądu do swoich danych osobowych oraz ich poprawiania.

Podpis

Załączniki:

1. Pismo RPO z 3.03.2013 r. do MPiPS wraz z odpowiedzią

Sygnatura: **RPO/723180/13/III/302.3 RZ**

<http://www.sprawy-generalne.brpo.gov.pl/szczegoly.php?pismo=1706115> [dostęp on-line]